

Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be
U krijgt een ontvangstmelding

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de 'Thuis in de Stad'-prijs 2011, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier voor 10 oktober 2011 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1 Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient.

Stad Antwerpen

Gegevens van de contactpersoon van het project

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam Cindy Broeckaert

functie Deskundige communicatie

straat en nummer Den Bell, Francis Wellesplein 1

postnummer en gemeente 2018 Antwerpen

telefoon 03 338.23.03

faxnummer

e-mailadres cindy.broeckaert@stad.antwerpen.be

ntw

Gegevens van het project

3 Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam Masterplan Wilrijk

startdatum dag maand jaar

einddatum dag maand jaar

naam van de partners Stad Antwerpen

District Wilrijk

naam van de coördinator Daniëlle Van de Vloet (Patrimoniumonderhoud) - Johan Pieraerts (Stadsontwikkeling - Openbaar Domein)

budget 31,1 miljoen euro

4 Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Dit project speelt in op verschillende ambities van de stad. De stad wil op het dynamische gegeven van een maatschappij namelijk constant een antwoord blijven bieden. Dit vertaalt zich onder andere in de ruimtelijke indeling van de stad. Het resultaat is "Antwerpen Ontwerpen", het strategisch ruimtelijk structuurplan (s-RSA). Het structuurplan bevat een lange en middellange termijnvisie over de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Een van deze visies van het sRSA is gebundeld in het thema 'Dorpen en metropolen'. Antwerpen bestaat namelijk uit een verzameling van wijken en dorpen, die het karakter van de stad mee bepalen. In de jaren tachtig is met het fusioneren van de districten en de stad echter een deel van de identiteit van de districtcentra verloren gegaan. Daarom wenst het bestuur in te zetten op het opnieuw versterken en uitbouwen van deze districtscentra dmv de opmaak van masterplannen. Masterplan Wilrijk is het eerste (bijna gerealiseerde) masterplan voor een district.

Het district Wilrijk, dat ooit een landschappelijk en groen dorp was, is door de jaren heen gegroeid tot een voorstad van de stad Antwerpen. Het wordt enerzijds gekenmerkt door een modernistische hoogbouwontwikkeling die anderzijds in directe relatie staat met de ontwikkeling van parkwijken. Hierdoor kent het woonweefsel een grotere korrel die schippert tussen stad en gemeente. Deze uitersten typeren zeer adequaat het karakter van Wilrijk.

De Bist is hierbinnen een snijpunt. Het is het commerciële en functionele centrum en tegelijkertijd het kloppend hart van het district.

Het masterplan Wilrijk bundelt een aantal stedelijke functies zoals uitbreiding districtshuis, bibliotheek, politie en academie, en heeft als uitgangspunt deze centrumfunctie nog meer te versterken en herkenbaar te maken. Daarnaast is het de ambitie een harmonieuze overgang te realiseren tussen wat op het eerste zicht tegengestelde karakteristieken lijken.

Met deze ambitieuze doelstelling in het achterhoofd heeft het bestuur beroep gedaan op de open oproep procedure van de Vlaams Bouwmeester.

Het voorstel van Baumschlager & Eberle geeft op deze vraagstelling een zeer gevoelig en correct antwoord. Het masterplan maakt dat de verschillende functies duidelijk afleesbaar zijn en geeft de bezoeker een duidelijke richting aan. Het centrale plein 'De Bist' fungeert als het ware als drager van het gebouwencomplex waardoor openbare plekken, die op verschillende manieren kunnen gebruikt worden, worden verweven met de verschillende publieke functies. Hierdoor ontstaat een gelaagdheid die op verschillende niveaus (economisch, sociaal, cultureel) een nieuwe impuls betekent voor het centrum van Wilrijk.

5. Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?

De stad in de breedste betekenis is opdrachtgever van dit totaal project. Daarom zijn op bovenlokaal niveau verschillende stedelijke opdrachtgevers aan tafel gaan zitten. Door het bovenlokale karakter van dit masterplan was een integrale proces- en projectaanpak onontbeerlijk. Zowel de diensten cultuur en sport, de lokale politie, lerende stad, stadsontwikkeling (openbaar domein) en patrimoniumonderhoud moesten in constante dialoog zijn.

6 Kruis hieronder de twee hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.

- de huisvesting in de stad
- de stedelijke ruimte
- de mobiliteit in de stad

- het leefmilieu in de stad
- de plaatselijke economie
- de sociale cohesie in de stad
- de cultuurbeleving in de stad
- het democratisch besturen van de stad
- andere, namelijk:

7 Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.

Voor elke inwoner van Wilrijk moet het complex een goed werkende machine zijn die op kwaliteitsvolle wijze de overgang maakt tussen de verschillende karakteristieken van de omgeving, namelijk enerzijds het centrumplein en anderzijds een zachte overgang naar de achterliggende woonwijken. Het centrumplein dat op verschillende manieren gebruikt kan worden, wordt verweven met de verschillende functies van de gebouwen waardoor een gelaagdheid en samenspel ontstaat tussen binnen- en buitengebruik van de site.

De volumetrie van de gebouwen speelt ook in op de verschillende karakteristieken van Wilrijk zelf. Door de hoogtewerking van de verschillende gebouwen wordt het districtscentrum vanuit verschillende zijden zichtbaar en herkenbaar. Het historische districtshuis – door vele Wilrijkenaars gekoesterd – is een vaststaand gegeven dat met het nodige respect gerenoveerd werd. Het dieper gelegen agoragebouw dat het districtshuis met de bibliotheek verbindt, is de levendige activiteitenruimte van het hele complex. Het politiegebouw is o.a. omwille van veiligheidsredenen, een losstaand gebouw dat de nieuwe wand vormt naar het naastgelegen park. De site wordt aan de achterzijde (want het plein is het centrum) afgewerkt door een hoger volume waarin de academies huizen. Door deze hoogtespeling krijgt de hele site een betekenis als centrum of hart van Wilrijk. De academie fungeert vanuit de Bist als landmark om het gehele complex herkenbaar te maken aan de voorbijganger en aan te geven dat het districtshuis is uitgebreid met meerder publieke functies en als publiek centrum van Wilrijk fungeert. Langs de andere zijde geeft de academie hetzelfde teken: het hart van Wilrijk bevindt zich hier. Zowel centrumplein als de gebouwen zijn optimaal toegankelijk. Het plein biedt plaats aan een speelplek voor kinderen, sport en op vraag van de buurt werd ook een plekje voorzien waarop petanque kan worden gespeeld.

8 Wat zijn de beoogde effecten van het project?

Nieuwe identiteit voor Wilrijk

Zoals eerder vermeld bestaat Antwerpen uit een verzameling van wijken en dorpen, die het karakter van de stad mee bepalen. Voor veel mensen is het namelijk belangrijk om de herkenbaarheid, leefbaarheid en zelfstandigheid van deze wijken te behouden. Masterplan Wilrijk tracht als eerste de Wilrijkse identiteit terug op te bouwen. Het hertekenen van deze centrumplek heeft een input gegeven aan de zowel de economische, als sociale en culturele ontwikkeling van het district. De Wilrijkenaar heeft terug een 'Grote Markt' met in de flank een breed 'stadhuis'.

De Bist: een centraal en multifunctioneel plein voor Wilrijkenaar

De grote uitdaging bij de heraanleg van de Bist was het creëren van een bruisend centrumplein, zonder dit ten koste te laten gaan van parkeren en mobiliteit. Het plein moest dus niet alleen gezellig en multifunctioneel zijn, maar ook voorzien in de nodige parkeerplaatsen, noodzakelijk om het winkelcentrum leefbaar te houden. Verder moest ook rekening gehouden worden met openbaar vervoer. De nieuwe Bist moet niet enkel aangenaam zijn om rond te wonen, maar ook bijdragen aan de heropleving van het winkelcentrum en een kloppend hart worden van het district Wilrijk.

Gemeenschapscentrum: een open huis voor de Wilrijkenaar, een thuis voor de diensten

Het gemeenschapscentrum huisvest naast de districtsadministratie ook de academies, de bibliotheek en het politiecommissariaat. Deze clustering van diensten maakt de drempel voor de Wilrijkenaar kleiner, terwijl de diensten efficiënter kunnen samenwerken.

9 In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

Winkelcentrum leeft op

De vele activiteiten op de Bist zorgen dat het centrum weer bruist en bewijzen de multifunctionaliteit van het plein en het complex. Uit de meting van Antwerpse winkelstraten blijkt dat het met het Wilrijkse centrum zeer goed gaat. Handelaars zijn tevreden dat ook de klanten uit de omliggende districten en gemeenten hun weg terug vinden naar het Wilrijkse winkelcentrum. Winkels floreren weer rond het plein en nieuwe winkels, al dan niet van grotere ketens, bewijzen de aantrekkelijkheid van het nieuwe centrum voor handelaars.

Het nieuwe centrumplein functioneert terug als drager van het dagelijks leven. Op een zomerse middag spelen de kleinsten op het speeltuig, eten de jongeren uit nabijgelegen scholen hun broodje op de verblijfsruimte, spelen jongeren een potje basket en rusten shoppers even uit op de zitrand rond de groenpartij... Kortom, het plein bewijst dagelijks zijn multifunctionaliteit en wordt druk gebruikt door de Wilrijkenaars en bezoekers van het district.

Open huis

Of het nu een nieuwe identiteitskaart is of een goed boek, een kunstopleiding of info over Wilrijk... één adres biedt uitkomst. Wilrijkenaars hoeven zich dus niet meer af te vragen waar ze met hun wens of probleem het beste terecht kunnen. Wie aan het centrale onthaal van het gemeenschapscentrum komt, wordt er meteen doorverwezen naar de dienst die het best kan helpen.

Het gemeenschapscentrum is ook letterlijk een open huis. Door zo veel mogelijk ruimten vrij toegankelijk te maken, wordt het gebouw ook van de Wilrijkenaars. Een boekje lezen op het terras van de bibliotheek, een expo meepikken in het agoragebouw van het centrale onthaal, ...

Het nieuwe districtshuis is een transparant huis van bestuur, ook letterlijk. De vele glaspartijen maken dat de Wilrijkenaar de districtsadministratie steeds aan het werk kan zien. Ook zittingen in de raadzaal zijn duidelijk zichtbaar van op de Bist.

Thuis voor de diensten

Hoewel het gemeenschapscentrum in de toekomst zeer uiteenlopende diensten zal huisvesten, zal er toch een grote mate van samenwerking zijn. Organisatorisch zal er bijvoorbeeld gewerkt worden met één econoom, zodat dit efficiënter ingezet kan worden. De vergaderruimtes in het agoragebouw zullen door iedereen gebruikt kunnen worden, terwijl ook de kelders met archief en ondergrondse parking de nodige faciliteiten bieden voor een vlotte samenwerking tussen de verschillende diensten binnen het gemeenschapscentrum.

10 Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

- een goede ruimtelijke ordening: door zowel de integrale aanpak van plein en gebouwencomplex en de integratie van dit geheel in een toch wel complexe omgeving
 - duurzaam operationeel beleid door de centralisatie van de diensten
 - duurzaam mobiliteitsbeleid door een clustering van diensten en een goede connectie voor openbaar vervoer
 - diversiteit: een laagdrempelig open huis voor alle Wilrijkenaars dat voor meer sociale cohesie zal zorgen
-

11 In welke mate is het project innovierend en draagt het bij tot stedelijkheid?

Door de centralisatie van de diensten werkt het district Wilrijk op een meer efficiënte en duurzamere manier. De voormalige spreiding van de dienstverlening wordt nu verbeterd door een bundeling van de onkosten en efficiëntere personeelsinzet. Bovendien is het naar de burger toe eenduidig en eenvoudig afleesbaar.

Het beeld van de Dorpen en Metropool suggereert een policentrische stad, niet enkel vanuit functioneel oogpunt, maar ook vanuit de verschillende identiteiten en sociale structuren in de stad. Wilrijk zette haar centrum weer op de kaart en versterkte haar identiteit.

12 Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

Uit een bovenlokaal project is een integraal project ontstaan op districtsniveau met een impact op de sociale, economische en culturele eigenheid van het district. Met dit centralisatieproject realiseert de stad ook een ruimtebesparing en een financieel voordeel van ongeveer 10 % in vergelijking met een scenario waarbij individuele bouwprojecten zouden worden opgestart.

13 Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

Zowel voor de heraanleg van het plein als de bouw van het gemeenschapscentrum werd intensief overlegd met de buurtbewoners en handelaars uit het centrum: Hoorzittingen, infovergaderingen, tentoonstellingen, nieuws- en infobrieven hielden niet enkel omwonenden en alle geïnteresseerden op de hoogte van de ontwikkeling van de plannen en later de werken, ze boden ook ruim plaats voor inspraak. Ook tijdens de werken werd volop de kaart van de open communicatie getrokken. De mogelijke hinder die elke nieuwe fase kon veroorzaken, werd steeds uitgebreid besproken in de nieuwsbrieven tijdens jaarmarkten, op de website www.wilrijk.be,

Over elke versie van het plan van het plein werd overleg georganiseerd met de buurtbewoners en de handelaars. Op grote evenementen zoals de jaarmarkt waren zowel opdrachtgevende partijen als het stedelijk wijkoverleg aanwezig. De aanwezigheid van een afgevaardigde van de handelaars op de wekelijkse werfvergadering speelde hier een belangrijke rol.

In de bijlage vindt u enkele voorbeelden van nieuwsbrieven en tentoonstellingspanelen.

14 Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project?

Geef aan of het om een horizontaal (publiek – publiek; publiek – privé) of verticaal (federale, regionale, lokale overheden) partnerschap gaat.

Betrokken partners:

Stad Antwerpen, Patrimoniomonderhoud: projectcoördinator gemeenschapscentrum

Stad Antwerpen, Stadsontwikkeling – Openbaar domein: projectcoördinator plein

Stad Antwerpen, Cultuur en Sport - opdrachtgever

AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen - opdrachtgever

Lokale politie Antwerpen - opdrachtgever

Districts- en loketwerking – opdrachtgever

Partners:

- De Lijn
- Handelaarsvereniging De Kern
- Vereniging van Markten en Foren
- Gapa (Gemeentelijk Autonoom Parkeerbedrijf Antwerpen)
- Stedelijk Wijkoverleg
- Burgers

15 Hoe werd het project bekendgemaakt?

Algemene informatie, voor iedereen vindbaar

Het masterplan kreeg met www.wilrijk.be/masterplan een makkelijk vindbaar plekje op de stedelijke website, waar alle informatie over beide deelprojecten te vinden was. Om de website bekend te maken bij de Wilrijkenaars en daarbuiten, werd gekozen voor minder klassieke communicatie. De horecazaken in het centrum kregen bierviltjes waarmee de website gepromoot werd. Op alle mogelijke evenementen in het district werden ook gadgets uitgedeeld, zoals een schuifpuzzeltje/sleutelhanger, met daarop het adres van de webstek.

Elke Wilrijkenaar moet op de hoogte zijn

Als het nieuwe centrum er voor elke Wilrijkenaar wil zijn, moet ook iedereen op de hoogte zijn van de plannen, de werken, de nieuwigheden. Om dit te bereiken verschijnen er geregeld artikels in De Nieuwe Antwerpenaar. Op verschillende evenementen in het district wordt de maquette van de nieuwe Bist getoond en alle publicaties over het masterplan worden er steeds aangeboden.

Buurt volgt de werken

Elke zomer en winter, vanaf het begin van de werken aan het gemeenschapscentrum tot het afwerken van de Bist, vonden de bewoners van het centrum van Wilrijk een nieuwsbrief in de bus met de laatste stand van zaken en de voorziene planning voor de komende maanden. Deze nieuwsbrieven werden ook online gezet en aangeboden in het districtshuis van Wilrijk. Op grote evenementen in het district waren ze ook steeds verkrijgbaar.

Gebeurt er tussen twee nieuwsbrieven iets dat niet kan wachten op de volgende editie, krijgen dezelfde mensen een infobrief met deze specifieke info in de bus.

SMS speelt kort op de bal

De heraanleg van de Bist was het eerste project waarbij het district Wilrijk sms - communicatie inzette. Door zich kosteloos te abonneren op de sms-dienst, ontvingen geïnteresseerden alle last-minute informatie tijdens de heraanleg. Deze vorm van communicatie werd vooral ingezet binnen de minder hinder - communicatie tijdens de werken van de heraanleg zelf. De dienst zelf wordt gepromoot in De Nieuwe Antwerpenaar, de Nieuwsbrief Masterplan Wilrijk en op flyers die ruim verspreid werden op allerlei districtsevenementen.

16 Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

17 Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

Kunstproject op het plein of in de gebouwen
